

Statsbudsjettet 2020 – energi- og miljøkomiteen

Naturmangfold

Ifølge Aichi-målene skal tapet av arter stanses innen 2020. Norge er ikke i nærheten av å nå sine internasjonale forpliktelser om å stanse naturtapet, på tross av at regjeringen varslet satsing på Aichi-målene gjennom Granavolden-plattformen. Bevilgningene til skogvern, annen naturbevaring og artsvern har stagnert og restaurering av myr går ned. Klima- og miljødepartementet feiler i satsing på skogvern, mens Landbruksdepartementet fortsatt skal øke byggingen av skogsbilveier og hogst av gammelskog under et falskt flagg om at miljøhensyn ivaretas, og at økt hogst er et klimatiltak. En slik næringspolitikk fører til at skogbruket fremdeles bidrar til økte klimagassutslipp og økt risiko for tap av arter.

Skogvern (kap. 1420 post 35)

Naturvernforbundets forslag

- Bevilgningen til skogvern økes til 750 mill. kroner, som er 304 mill. kroner mer enn regjeringens forslag på 454 mill. kroner.

Begrunnelse

Det er alvorlig at det i budsjettforslaget for 2020 ikke er nevneverdig økning til skogvern, sett i lys av målet om å stanse artstapet innen 2020 og Stortingets vedtak om å tredoble skogvernet. Vi trenger en årlig skogvernmilliard. Vårt forslag til opptrapping er et helt nødvendig første steg. Boreal skog er et av verdens største karbonlager. Halvparten av våre rødlista arter lever i skog, og en firedel av våre rødlista naturtyper er skogtyper. Skogvern er den faglig beste og aller viktigste metoden vi har for å bevare skoglevende arter og deres levesteder. Derfor må en del skog vernes, slik at områdene får utvikle seg fritt på naturens egne premisser. Vern er viktig for bevaring av naturarven, og det gir samtidig et vesentlig klimabidrag. Stortinget har vedtatt at 10 prosent av skogen skal vernes, men bare 3 prosent av den produktive skogen er vernet. Derfor må skogvernet gis langt høyere prioritet.

Marint vern (kap. 1420 post 36)

Norge skal verne minst 10 prosent av de sine viktigste kyst- og havområder innen 2020, men arbeidet har gått sent. I regjeringen skriver i forslaget til statsbudsjett at den i løpet av høsten 2019 vil vedta vern av tolv verdifulle marine områder. Dette inkluderer de fantastiske områdene Skarnsundet og Børgin i Trøndelag, to områder Naturvernforbundet har arbeidet for å få vernet. Verneprosessen har pågått lenge og vært omfattende og inkluderende. Alle interesser har hatt muligheter til å delta og komme med innspill og bidrag gjennom høringer og referansegruppe. Dette er to svært verdifulle marine områder som er biologiske hotspots med særegent arts mangfold i verdensklasse. Naturvernforbundet ber komiteen om å bidra til å sikre vernet av disse gjennom en merknad.

Naturvernforbundets forslag til komitemerknad

Komiteen ber regjeringen følge opp og gjennomføre vernevedtak for områder i tråd med proposisjonsteksten for de tolv marine områdene som foreslås vernet høsten 2019, inkludert Børgin og Skarnsundet, i tråd med Fylkesmannens og Miljødirektoratets faglige tilrådninger. Dette er også i tråd med Granavolden-plattformen og Norges internasjonale naturforpliktelser knyttet til Aichi-målene.

Restaurering av myr og annen våtmark (kap. 1420 post 38)

Naturvernforbundets forslag

- Bevilgningen til restaurering av myr økes til vel 36 mill. kroner, som er 20 mill. kroner mer enn regjeringens forslag.

Begrunnelse

Regjeringen foreslår å redusere bevilningene fra 23,6 mill. kroner til 16,6 mill. kroner, en reduksjon på 7 mill. kroner (der 2 mill. kroner overføres til spesielle driftsutgifter, post 21). En nettoreduksjon er svært uheldig, da restaurering av myr er en viktig og kostnadseffektiv metode for å redusere klimagassutslipp, avbøte mot flom og bevare naturmangfold. Bevilgningen bør derfor økes betydelig i forhold til regjeringens forslag.

Energi

Målet om 10 TWh energisparing er fortsatt ikke fulgt opp – mer penger til Enova og nye virkemidler er nødvendig

Målet om 10 TWh redusert energibruk i eksisterende bygg innen 2030 ble første gang vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av energimeldingen i 2016 (Meld. St. 25 (2015–2016)) og vedtak 870 (2015–2016)).

Stortinget har etterlyst en konkret nedtrappingsplan og virkemiddelpakke for å realisere målet (bl.a. vedtak nr. 714 (2016–2017)), og under behandlingen av statsbudsjettet for 2018 var Stortinget tydelige på at vedtaket ikke kunne anses som oppfulgt og ba regjeringen komme tilbake med en plan (Innst. 9 S (2017–2018)).

I ettertid har regjeringen i Granavolden-plattformen gjentatt at målet om 10 TWh skal realiseres. Når regjeringen i statsbudsjettet for 2020 nok en gang forsøker å kvittere ut dette målet uten å komme med noe nytt, er det svært skuffende. Det eneste regjeringen presenterer i statsbudsjettet, er en gjentakelse av at bygningsenergidirektivet og energieffektiviseringsdirektivet skal implementeres. Det har vært lovet i flere år, og direktivene er snart 10 år gamle.

Et av grepene for å realisere målet om 10 TWh er å trappe opp Enovas innsats for å redusere energibruken i bygg. Stortinget ga en føring i budsjettet for 2015 at Enova skulle stille til disposisjon minst 250 mill. kroner til en rettighetsbasert ordning for enøk-tiltak i husholdningene. Det har tatt tid å bygge opp oppslutningen. I 2017 ble 165 mill. kroner delt ut til husholdningene, og i 2018 ble det brukt om lag 275 mill. kroner til å støtte nesten 15 000 energitiltak i norske boliger. I 2019 har Enova varslet innstramminger. Første justering, der flere tiltak ble fjernet og satser redusert, kom i juni 2019. Neste forringelse av ordningen er varslet å komme i april 2020.

Naturvernforbundets forslag til komitémerknad

Komiteen anser ikke at stortingsvedtaket om 10 TWh energisparing innen 2030 er fulgt opp. Regjeringen må komme tilbake til Stortinget med en egen plan for hvordan målet om 10 TWh skal nås med nye virkemidler.

Naturvernforbundets forslag

- Sikre at Enova-tilskuddet til husholdningene får økt rammen fra minimum 250 til minimum 500 mill. kroner i 2020. Overføringen til Enova økes med minimum 250 millioner til 3 434 450 mill. kroner.
- Enova må få en føring som sikrer at støtten til energieffektiviseringstiltak i boligmarkedet utvides til flere tiltak, og støttesatsene må økes. Det siste året har det motsatte skjedd. Borettslag og boligsameier må bli del av ordningen og etableres som en egen målgruppe med egne virkemidler.
- Fortsette opptrapping av Enova-tilskuddet i 2021, med fastsettelse av et konkretisert energisparemål for Enova og en årlig ramme for ordningen på 1 milliard kroner. Mål og ramme innarbeides i ny fireårsavtale med Enova.